

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

OFISI YA RAIS, TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA

MKOA WA KILIMANJARO

MTIHANI WA MHULA WA II – DARASA LA V

05

SAYANSI NA TEKNOLOJIA

Muda: Saa 1:30

Novemba 2024

MAELEKEZO

1. Karatasi hii ina sehemu A, B na C zenye jumla ya maswali **nane (8)**
2. Jibu maswali **yote**.
3. Onesha wazi njia zilizotumika kujibu maswali yote katika nafasi iliyotolewa kwenye karatasi ya maswali.

SEHEMU A

1. Kwa kila swali chagua jibu sahihi zaidi kutoka kwa mbadala uliyopewa kwa kuandika barua kwenye mabano yaliyotolewa
 - i. Darasa la tano lilijifunza aina kadhaa za mashine ikiwa ni pamoja na mashine rahisi na mashine tata, ambayo kati ya zifuatazo ni mfano wa mashine tata?()

a) gari na mikasi	c) cherehani na gari
b) nyundo na kopo	d) ufagio na gari
	e) nyundo na kijiko
 - ii. Katika mazingira yetu tuna makundi mbalimbali ya viumbe wenye sifa tofauti. tunaitaje somo la mwingiliano kati ya viumbe hai na visivyo hai? ()

a)kuongezeka	d) Ikolojia
b) uzazi	e) mycology
c) cytology	
 - iii. Sehemu ya maua inayohusika na uzazi inajulikana kama ovari. tunaitaje sehemu ya kike ya ua?()

a) Stameni	c) mtindo
b) pistili	d) Unyanyapaa
	e) ovari

JINA LA MTAHINIWA JINA LA SHULE.....

iv. Uzazi na ukuaji wa wadudu hupitia hatua moja hadi nyingine. ni yupi kati ya wadudu wafuatao hupitia mabadiliko kamili?()

a) Panzi	c) mende
b) nzi	d) Chura
	e) konokono

v. Wanyama wanaweza kuwa poikilothemia au hormoeothemia, ni mnyama gani kati ya wafuatao wapo katika homeothemia?()

a) Ndege na samaki	c) chura na simba
b) binadamu na ng'ombe	d) Samaki na chura
	e) ng'ombe na chura

vi) Rangi ya kijani kibichi inayopatikana kwenye mesofili ya majani na kwenye mashina inajulikana kama klorofili. Je, sehemu ya jani iliyo na klorofili inaitwaje?()

a) Mshipa	c) kloroplast
b) stomata	d) zailemu
	e) floemu

vii) Uchavushaji pweke hutokea wakati chavua inasafirishwa kutoka kwenye chavulio la ua hadi kwenye stigima, ni ipi kati ya mimea ifuatayo hujichavusha yenyewe? ()

a) Mahindi na mapapai	c) maboga na mapapai
b) mahindi na maboga	d) Mapapai na mkonge
	(e) mahindi na misonobari

viii) Sumaku huvu kitu kilichotengenezwa kwa chuma, je kifaa chenye koili inayozunguka kati ya sumaku kuzalisha umeme kinaitwaje?()

a) Dainamo	c) sumaku ya pau
b) redio	d) Dira
	e) ngoma

ix) Bibi Asnat haoni vitu vilivyo karibu. Wewe kama mtaalam wa sayansi utamshauri atumie aina gani ya lenzi?()

a) Lenzi mbonyeo	c) kioo cha ndege
b) lenzi mbonyeo	d) Periscope
	e) tube ya cylindrical

x) Ifuatayo ni mifano ya nyenzo ya daraja la kwanza ambayo umejifunza. Ni ipi sio nyenzo daraja la kwanza?()

- a) Toroli c) mikasi
b) nyundo d) mtaimbo
e) mizani

2. Oanisha Orodha A na Jibu sahihi kutoka katika Orodha B

SW	KIFUNGU A	JIBU	KIFUNGU B
i.	Figo		A. Hutoa taka mwili ya oksijeni
ii.	Ini		B. Hutoa taka mwili ya jasho
iii.	Mapafu		C. Hutoa sumu mwilini
iv.	Ngozi		D. Mrija unaochukua damu kutoka kwenye figo kwenda kwenye moyo
v.	Vena ya renali		E. Hutoa taka mwili ya mkojo

3. Chagua jibu ndani ya kisanduku kifuatacho kisha jaza nafasi zilizoachwa wazi

Mbonyeo, Mbinuko, Kuona mbali, Fokasi, Maada

- (i) Uwezo wa kuona vitu vilivyo mbali _____
 (ii) Sehemu ambayo mwanga hutawanyika baada ya kuakisiwa _____
 (iii) Muonekano uliopinda kwa nje _____
 (iv) Muonekano ulipinda kwa ndani _____
 (v) Ni Kitu chochote chenye uzito na kinachoshika nafasi _____

4. Jibu maswali yafuatayo;

- (i) Vitu visivyohitajika mwilini ambavyo matokeo yake huwa sumu huitwa _____
 (ii) Eleza maana ya **TARAKILISHI** _____
 (iii) Usanisi nuru ni kitendo cha mmea kujitengenezea chakula chake, mahitaji muhimu ili mmea uweze kujitengenezea chakula ni (a) _____ (b) _____

5. (i) Muhimili mkuu ndani ya tarakilishi ambao kazi yake kuu ni kuchata, kuhifadhi na kuamuru ni _____

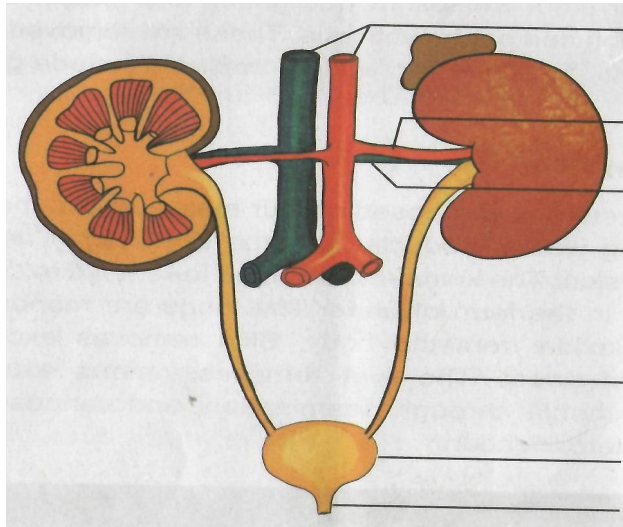
(ii) Tofautisha kati ya mrija wa zailemu na floemu

(iii) Mmea wenye sifa ya kuwa na mzizi mkuu, majani mapana umetokana na mbegu yenye ghala ya aina gani? _____

6 (i) Nini maana ya wanyama wa poikilothemia?

- (ii) Toa mfano mmoja wa mnyama wa poikilothemia _____
- (iii) Reptilia na ndege huzaliana kwa _____
- (iv) Kwanini popo hutambulika kama mnyama? _____
- (v) Maji + Kabonidayoksaidi $\xrightarrow{\text{X}}$ Wanga + O_2 + H_2O

Klorofili /umbijani

X ni _____

7. Angalia mchoro hapa chini na ujibu maswali

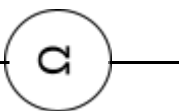
Z

- Kutoka kwenye mchoro hapo juu ni nini kazi ya sehemu iliyoonyeshwa na herufi Z

- Mfumo hapo juu una mshipa wa figo ambao huondoa damu kutoka kwa figo hadi kwenye moyo kupitia mshipa wa damu unaoitwa _____
- Jina la mfumo hapo juu ni nini _____

8. Toa maana ya alama zifuatazo

(i) _____ = _____

(ii) = _____

YA MAJIBU SAYANSI DARASA LA V

Swali 1.

i	ii	iii	iv	v	vi	vii	viii	ix	x
C	D	B	B	D	C	B	A	B	A

Swali 2.

- i. E
- ii. C
- iii. A
- iv. B
- v. D

Swali 3.

- i. Kuona mbali/ long sightedness
- ii. Fokasi/ focus
- iii. Mbonyeo/ Concave
- iv. Mbinuko/ Convex
- v. Maada/ Matter

Swali la 4.

- i. Taka mwili/ Waste products
- ii. Ni kifaa cha kielektroniki kinachotumika kupokea, kuchakata na kutoa taarifa (data)/ is an electronic device used to input, process and output information (data).
- iii. A) kabonidaiyoksaidi/ Carbon dioxide
B) Maji / Water

Swali la 5

- i. Kichakato kikuu (KIKU) / Central Processing Unit (CPU)
- ii. **Zailemu** husafirisha maji na virutubisho kutoka kwenye shina kwenda kwenye majani wakati **Floemu** husafirisha kabohaidreti kutoka kwenye majani kwenda sehemu mbalimbali za mimea. / **Xylem** transports water and minerals from the stem to the leaf while **phloem** transports carbohydrate from the leaf to other parts of the plants.
- iii. Daikotiledoni/ Dicotyledon.

Swali 6.

JINA LA MTAHINIWA JINA LA SHULE.....

- i. A) Ni wanyama ambao jotoridi la miili yao hubadilika kufuatana na jotoridi la mazingira/ are animals whose body temperature change with the temperature around them.
B) Nyoka, mamba, mijusi na Chura/ Snake, crocodile, lizards and Frog.
- ii. Kutaga mayai/ laying eggs
- iii. Anazaa na kunyonyesha/ it gives birth and breastfeed
- iv. Mwanga wa jua/ sunlight

Swali 7.

- i) Kukusanya mkojo kutoka kwenye figo. / collecting urine from the kidney.
- ii) Vena kava/ vena cava
- iii) Mfumo wa mkojo. / urinary system

Swali la 8.

- i) Waya. / wire
- ii) Omu/ ohm